

Kader.

De rivierdijken moeten hoger, sterker, breder. Daarover bestaat niet veel verschil van mening. Al vele jaren is het Waterschap Rivierenland plannen aan het maken voor het stuk tussen Waardenburg en Tiel. Een belangrijke vraag daarbij is: hoe krijgen we het publiek mee?

Om begrip te kweken en conflicten te vermijden heeft het Waterschap een omvangrijke public relations campagne op touw gezet. De kernboodschap was en is: U mag meedenken, gráag. Wij hebben uw verbeeldingskracht nodig. Alles wat U zegt en bedenkt “zullen wij meenemen in het proces”.

Wat is daarvan terecht gekomen? Een aantal bewoners langs de dijk voelt zich grof miskend en slecht behandeld.

De dijkversterking is een enorme operatie, vol heftige emoties. Want mensen raken een stuk van hun tuin kwijt. Of zij verliezen het uitzicht op de prachtige Waal en kijken tegen een stuk dijk aan. Anderen hebben vanouds een perceeltje grasland of een boomgaardje buitendijks, een ”overtuin” die onder lichte dwang verkocht moet worden. Of geruild met een ander perceel.

Eén van de boze bewoners is een voormalige wethouder en loco-burgemeester van Ophemert, Aart Kusters. Telg uit een oud dorpsgeslacht en bezitter van een paardenweitje van 4500 vierkante meter in de uiterwaarden.

“Het gaat niet alleen om een tuin of een paardenweitje, maar de manier waarop je behandeld wordt. Alle mensen met soortgelijke ervaringen- en ik ken er zeker tien, dus moeten het er meer zijn- willen in principe meewerken. Ik ook, maar ik voel me geminacht en geschoffeerd”.

Waar het bij Kusters om draait is dat hij vier jaar lang nooit direct is benaderd over zijn stukje grond en wat er mee zou gebeuren. En dat ondanks een regen aan beloften. Wie de stapel veelkleurige folders en brochures van het Waterschap bekijkt, verzeilt in een speeltuin van goede voornemens Wel een speeltuin van honderdduizenden Euro’s. De tektschrijvers verzinnen de ene rooskleurige titel na de andere. Het gaat over struweel en kruiden, over gastvrije dijkhellingen.

Met als leidend thema: hélp ons, denk mee. De voorlichters rekenen op “Het talent van de dorpspolder”, ze organiseren dorpsstafels , dijkgesprekken, keukentafelgesprekken, werksessies, inloopavonden, klankbordgroepen ze beloven brieven en persoonlijke benadering. Kortom, het

hele arsenaal aan publieke massage om, zoals de cynicus zegt, tenslotte precies te kunnen doen wat het Waterschap van plan was. Heel onterecht natuurlijk, dat wantrouwen.

Het begon vier jaar geleden, op 14 februari 2017 met een presentatie. Daarbij kreeg Kusters te horen dat zijn weilandje niet nodig was. Dat wil zeggen: de dijk zou gewoon 14.5 meter opschuiven richting Waal. Over zijn terrein heen dus, maar hij kon een precies even groot stuk daarachter krijgen. Eenvoudig ruilen dus: niet leuk maar ook geen ramp.

Dat verbaasde hem toch om twee redenen. Ten eerste omdat bij de dijkverzwaring na het hoogwater van 1995 karakteristieke huizen en tuinen moesten sneuvelen. De dijk kon zelfs geen anderhalve meter aan de buitenkant versterkt worden (het allesdodende argument: veiligheid!) want dat zou de waterberging aantasten. En nu kan het wel 14.5 meter- hoe is dat te rijmen met alle ontgravingen en het rooien van bomen en struiken?

En ten tweede: wil de buurman achter, toevallig een steenfabriek, wel verkopen? Want die hoeft niet te verkopen, en voor onteigening is geen juridische reden.

De verontwaardigde presentatrice: "Natuurlijk overleggen we dat!"

In een volgende brochure, 22 maart 2017: We benaderen alle belanghebbenden.

Geen contact. Februari 2017, informatieblad: we nemen contact op met belanghebbenden. Kusters, niet zonder ironie: daar hoor ik dus niet bij.

Zo gaat het door. De ene brochure na de andere verschijnt, vol beloften, maar contact is er niet. Hij vraagt herhaalde malen wat er gebeurt, bezoekt een stuk of vier bijeenkomsten maar krijgt geen helderheid.

En hij waarschuwt: als jullie overtuinen willen opschuiven kom je in natuurgebieden. Is dat al geregeld?

Eind vorig jaar deed hij zijn verhaal aan een ambtenaar van het waterschap. Wanneer hij die man na vier maanden opbelt hoe het staat, is het antwoord: " O ja, ik heb het dossier net doorgestuurd, ik kan er verder niets mee".

Grimmig vertelt Kusters dat zijn vrouw en hij banden hebben met Papoea (Nieuw Guinea). Daar was een aardig dorp. Drie jaar later liep een asfaltweg dwars door de tuinen heen, zonder dat iemand iets gevraagd was. "Toen wij vertelden dat het hier heel anders toegaat, waren ze stomverbaasd. Dat verhaal zouden we ze nu niet meer vertellen."

Dan komt op 31 juli 2020, een brief met een nogal duistere zin. Namelijk dat het Waterschap nog naar `financieringsmogelijkheden` zoekt voor het opschuiven van de overtuinen. De vraag is: aangezien het Waterschap die verschuiving al jaren heeft gepland, is daar dan geen geld voor gereserveerd?

Een volgende brief (15 januari j.l.) neemt de ongerustheid niet weg. Er staat: (...) "Daarmee is ook bekend in welke mate uw eigendommen worden geraakt door deze plannen." Kusters, emotioneel: " Bekend? In elk geval niet bij mij.

Na vier jaar weet ik nog steeds niet waar ik aan toe ben. Gaat het nog steeds om een verschuiving, hebben ze land kunnen krijgen, willen ze mijn weilandje kopen,

willen ze onteigenen? En ik vraag me af: hoe lang weten ze al wat ze willen, wat is er achter mijn rug over mijn grond bekookstoofd?”

Nogmaals, ik ben niet de enige met dit soort problemen. Een vriendin van ons barstte in huilen uit: ze kan er niet meer tegen. De boosheid zit bij een aantal mensen heel diep.”

Inmiddels is hij uitgenodigd voor een gesprek met een wethouder en enkele deskundigen.